

ראיון בעקבות העצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל בתוכנית 'במוצאי מנוחה' בגלי צה"ל

חגי חריף

הרב נתנאל אלישיב, שבוע טוב לך.

נתנאל

שבוע טוב ומבורך לכם ולכל המאזינים.

חגי חריף

אתה מלמד במכינה הקדם צבאית 'בני דוד' בעלי. הרב נתנאל אלישיב, אתה יכול לקשור בין העצרת לזכר יצחק רבין לסיפור עקדת יצחק? הערב הזה כול הולך...

נתנאל

בהחלט. הקשר הוא מתבקש, בגלל שבאמת קראנו השבת את הפרשה השנייה בתורה על אברהם אבינו, אברהם אבינו זה לא רק העקדה, אלא באופן כללי אנחנו פוגשים בו כאיש של אהבה וחסד, כאדם שידע לחפש את הנקודה הטובה גם במקום המדורדר ביותר עלי אדמות – בסדום; והנצי"ב מוולוז'ין, בפירושו על התורה 'העמק דבר', הוא מתייחס לכך שהאבות כונו לא רק בשם 'צדיקים' אלא גם 'ישרים'. מדוע? מסביר הנצי"ב שזה בגלל שלדאבוננו אדם יכול להיות לכאורה צדיק, אבל עקום. לעומת זאת אברהם אבינו היה אדם ישר, היה בעל עין טובה, חז"ל אומרים עליו את הדרשה על הפסוק 'אהבת צדק ותשנא רשע' – "אהבת לצדק בריותי ושנאת להרשיען". אם אני חוזר אחורנית לאותן שנים קשות, של ממשלת רבין, ואותה תקופה שבה היה הרצח, אני נזכר במראות ואני נזכר בקולות, ואני הייתי שם במקומות האלה, אני שואל את עצמי איך הגענו אז למצב שבו רבים וטובים בעם ישראל לא יכלו לראות שום דבר טוב במפקד בפלמ"ח, רמטכ"ל ששת הימים, המנהיג שיצא למבצע אנטבה, ראש הממשלה שלנו. ואני זוכר את הכול, אני זוכר את הזעם, את הכעס, ממש היית יכול לחוש בשנאה, היית יכול להיכנס לחדר מלא באנשים ולהרגיש שיש ממש טינה ושנאה.

שאל מייזליש

אולי הגזירה השווה, הרב נתנאל אלישיב, היא כמו שאנו לא מבינים מדוע בן הבליעל הזה ירה בראש הממשלה, אנחנו גם לא מבינים את אברהם אבינו, שלקח את בנו והלך לעקדה, בלי ערעור, בלי שאלה! זה בכל זאת יוצא חלצ'ך...

נתנאל

האמת היא שאני... אם אתה מעלה את זה, אני רואה את זה ככה: זה היה ברור ומובן מאליו שאברהם אבינו אוהב אהבה מוחלטת את יצחק, ולכן אם ריבוננו של עולם אומר לו לעקוד את יצחק אז ברור שזה לא היה הניסיון שלו להגיד "אבל רגע, אני בעצם לא רוצה לעקוד את יצחק", זה היה ברור ומובן מאליו [שהוא לא רוצה בכך]. לכן הוא הבין שכנראה שהגזרה באה ממקום אחר. אבל דווקא כאשר נאמר לו שהולכים למחות את סדום, לכאורה הפיתוי היה כל כך גדול! אברהם היה צריך לעשות סעודת הודיה במקום ולקפוץ משמחה על כך שסוף סוף הרשעים והמנוולים מסדום באים על עונשם. ואז, אני חושב שהוא הבין שהניסיון שלו, כמו הרבה מגדולי ישראל בכל הדורות, שהניסיון שלו זה ללמד זכות, והניסיון שלו זה לא לראות את הרע אלא באמת להתבונן בעין טובה ולראות את כל הדברים הטובים, ואם אני חוזר לדמותו של רבין, יש המון דברים... תראה, צריך לשים את הדברים על השולחן. רבין, היה לו חלק מסוים בכך שהוא עורר רגשות שליליים באנשים. לא כל כך נעים להיזכר בזה עכשיו, אבל אם רוצים לראות תמונה שלמה, צריך להתייחס גם לזה, כי הסגנון שלו היה בוטה, הרבה פעמים הוא היה אומר משפטים שביטאו זלזול באלה שמתנגדים אליו, היו לו כמה התבטאויות אומללות, אבל מה זה עין טובה? עין טובה זה להגיד בסדר, לפעמים בן אדם מדבר קצת לא לעניין, אבל צריך לדעת להסתכל יותר לעומק...

חגי חריף

אומרים שהוא היה הסמל האולטימטיבי של הצבר, קוצני מבחוץ ו...

שאל מייזליש

מכאן באו הפרופלורים...

נתנאל

בדיוק. בדיוק. אתה יודע, אנשים בימין עד היום, עד היום הם לא יודעים שרבין ז"ל היה זה שבלם את המהלך לעקירת היישוב היהודי בחברון, אחרי הטבח שבוצע שם כמעט כל חברי הממשלה תמכו בזה, ורבין ממש עמד לבדו מול כולם ואמר "אנחנו לא נעשה את זה".

חגי חריף

קבר רחל, הסיפור המפורסם שהזכרנו לאחרונה עם מנחם פורוש... השבוע יום הזיכרון לרחל אמנו.

נתנאל

כן, מנחם פורוש ממש בכה על רבין, שמעתי עדות מפי חנן פורת זצ"ל, שפורוש ממש בכה על רבין וצעק לו "מאמע רוחל, מאמע רוחל!", ורבין, שהרבה אנשים חשבו שאין לב יהודי שפועם בקרבו, אז כן היה לו, ובמקום הוא הורה לעשות הכול כדי לשמור על קבר רחל. אני אגיד לך עוד משהו שמעט אנשים יודעים. ממשיך סמוך להירצחו הוא נפגש עם מנהיגים ממועצת יש"ע ורבנים, והוא אמר להם שבדעתו לשמור על כל היישובים בי"ש"ע גם בהסדר הקבע. אז אחד הרבנים שהיה שם קפץ ואמר: "תגיד, למה אתה לא אומר את זה לציבור? אם תגיד את זה – תקטין מאוד את המתח", כי האווירה הקשה כבר הייתה קיימת. רבין אמר לו "תראה, אם אני אגיד את זה בציבור אז אני אצור על עצמי לחץ מצד שמאל, ואני לא רוצה לעשות את זה, אבל תדע לך שזאת הכוונה שלי", הוא סלל את כל הכבישים העוקפים ביהודה ושומרון, ואני לא יודע איך היינו מסתדרים כאן בלי זה.

כאן בא ראיון עם יו"ר בית הכנסת ע"ש רבין ברחובות

חגי חריף

הרב נתנאל אלישיב, התחלנו את התוכנית שלנו מאוחר בגלל העצרת, בוא, משפטי סיכום שלך. אולי נחזיר אותך גם לדברים שאתה כתבת ערב תשעה באב, לפני כמה חודשים, במהלך גל עצרות המחאה: "מזרחיים, רוסים, שמאלנים, מתנחלים, חילוניים או דתיים, כולם" לא יוצאים טוב במדינת ישראל, כל אחד סובל.

נתנאל

אני כתבתי את הטור הזה בעקבות מחשבה שאם אני, אני אישית, אם אני מופיע בפני ציבור רחב, תראה, אני חוב כיפה, אני מזוקן, ציציותי נראות מבחוץ ואני גם תושב התנחלות. אז חשבתי על זה שזה מאוד עצוב שעוד לפני שאני בכלל פותח את הפה, אני קודם כל צריך להוכיח איזה עשרה דברים. אני צריך להוכיח שאני נגד אלימות, אני צריך להוכיח שאני לא שונא ערבים באשר הם, אני צריך להוכיח שאני לא רצחתי את רבין, שאני לא מרסס כתובות נאצה על מסגדים בלילות, שאני לא מקלל את חיילי צה"ל, וכל זה כשאני בעצמי שירתתי שירות מלא בצה"ל ביחידה התנדבותית, אני שנים בשירות מילואים, גם בהתנדבות, אני משלם מסים בדקדקנות, אני פועל כמיטב יכולתי כדי לחנך לאהבה ולסובלנות, אז זה מאוד הפריע לי, למה אני כל הזמן צריך להיות בעמדה שבה חובת ההוכחה היא תמיד עליי. אבל אז יצאתי קצת מחוץ לקופסה, וחשבתי על כך שבעצם כמעט אין תושב במדינת ישראל שלא נמצא במצב דומה, כי השמאלני צריך להוכיח כל הזמן לאנשים מסוימים שהוא לא בוגד ושהוא לא שונא את המדינה, והוא לא בהכרח נגד היהדות; והחרדי צריך להוכיח שהוא לא טפיל והוא לא רמאי; והחרדי צריך להוכיח – קודם כל הוא צריך להוכיח שהוא בכלל יהודי, ואחר כך שהוא לא אלקוהוליסט וכו' וכו'.

חגי חריף

בשורה התחתונה אתה כותב: "שנאת חינוך פירקה לנו את המדינה" ושלא נגיע שוב למצב כזה.

נתנאל

נכון. ואם לסכם במה שפתחנו, הכול חוזר אל העין הטובה, לראות את הטוב שבזולת, כי אם נתמקד ביום כזה רק באישיותו של רבין ז"ל, אז החמצנו מסר מאוד חשוב, ואת אותו הדבר שעשו לו, אנשים יעשו לראש הממשלה מימין. זה לא משנה מי ראש הממשלה ומאיזה מחנה הוא, השאלה היא איך העם מתרגל להתבונן על הדברים, האם יש לנו כבוד מלכות, האם יש לנו כבוד לעצמנו בעצם, כי ראש הממשלה הוא תמיד הנציג של כולנו, וחשוב מאוד, חשוב מאוד שהיום הזה יהיה יום שמרומם אותנו לקראת המידה הזאת, עין טובה, שכל מי שיש לו עין טובה הוא נקרא תלמיד של אברהם אבינו.

חגי חריף

בוא נעצור בנקודה הזאת, הרב נתנאל אלישיב, תודה רבה ושיהיה שבוע טוב.

נתנאל

תודה לכם, שבוע טוב.